

A Fővárosi Ítéletábra Berki Ügyvédi Iroda (...., ügyintéző: dr. Berki Dávid ügyvéd) és K... P... Kft. (...., ügyintéző: Kacsuk Zsófia szabadalmi ügyvivő) által képviselt felperes neve (...) felperesnek Danubia Szabadalmi és Jogi Iroda Kft. (...., ügyintéző: Lantos Mihály szabadalmi ügyvivő) és dr. Csoór György jogtanácsos által képviselt alperes neve (...) alperes ellen szabadalombitorlás megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2014. február 21. napján kelt, 3.P.../2013/4. számú ítélete ellen a felperes 5. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 150.000 (Százötvenezer) forint + áfa összegű szabadalmi ügyvivői munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság - megismételt eljárásban hozott - ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy az alperesnek 15 napon belül fizessen meg 1.555.823 forint perköltséget.

A tényállásban megállapította, hogy jogutódlás útján a felperes a jogosultja az „E...” című, 1992. ...-i, ...-i és ...-i elsőbbségű, nemzetközi szabadalmi eljárásban (P...) bejelentett, ... lajstromszámú szabadalomnak. Ismertette a szabadalomnak az alperes kérelmére indult megsemmisítési eljárás eredményeképpen meghatározott korlátozással érintett 1. és 11. igénypontjait, akként, hogy az elsőt a)-h), a másodikat a)-e) pontokra tagolta.

Rögzítette, miszerint a felperes hozta forgalomba M...on a szabadalommal védett ún. mandzsettákat, amelyeket az alperes benzinkútjain is alkalmaztak. A felperes észlelte, hogy miután az ő eszközeit 2007 februárjában az alperes leszerelte, helyettük az üzemanyag-adagoló pisztolyokra N... típusú szerelvényt (a továbbiakban: N...) szerelt fel. A felperes a sérelmezett magatartás abbahagyására hívta fel az alperest, aki azonban válaszában a szabadalombitorlást vitatta.

A felperes módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes azzal, hogy az N...öket 2002 szeptemberétől az E... töltőpisztolyokra, 2006. végétől pedig már más üzemanyag-adagolókra is felszerelte, használta, továbbá ilyen termékeket raktáron tartott, bitorolja a perbeli szabadalmat. Kérte az alperest a bitorlás abbahagyására kötelezni és eltüntetni a további jogsértéstől, emellett elégtételadásra is igényt tartott. A felperes az 1. és 11. szabadalmi igénypontok oltalmi körébe eső műszaki megoldás alkalmazását kifogásolta, az egyes igényponti jellemzőket összevetve a sérelmezett termék jellemzőivel levezette, hogy a megjelölt igénypontok szó szerint vagy egyenértékű műszaki helyettesítő megoldás révén maradéktalanul ráolvashatók az alperesi szerelvényre.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Részletesen egybevetve a szabadalom igényponti jellemzőit és a sérelmezett eszközt arra az eredményre jutott, hogy az utóbbiban nem valósul meg valamennyi jellemző, ezért nem állapítható meg a bitorlás.

Az elsőfokú bíróság a keresetet nem találta alaposnak, döntését a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény (Szt.) 19. § (1) bekezdésére, 24. § (1)-(4) bekezdéseire, illetve 35. § (1) bekezdésére alapította.

A hiteles lajstromkivonattal igazoltnak találta, hogy a szabadalom oltalom alatt áll és annak a felperes a jogosultja. A csatolt fényképfelvételekkel és termékmintával bizonyítottanak fogadta el, hogy az alperes milyen műszaki jellemzőkkel rendelkező eszközt használ és ezeket egybevetette az érintett igényponti jellemzőkkel. Ennek során elsősorban a szó szerinti értelmezést, másodsorban az Szt. 24. § (4) bekezdésében foglalt egyenértékűség, az ekvivalencia szabályait alkalmazta. Az 1. igénypont a) és b) jellemzőit ráolvashatónak találta az alperesi eszközre, mert nem vitásan van töltőpisztolyhoz oldhatóan csatlakoztatható hordozóteste, a h) jellemző megvalósulása nem volt vitatott. Eltérően értelmezték a felek a c) jellemzőben szereplő hordozótesten elhelyezkedő bemutatófelület mibenlétét. Az eljáró bíróság az alperessel egyetértve úgy foglalt állást, hogy az N... négyzetrácsosan áttört felső felülete kizárja, hogy azon reklám vagy információ közvetlenül megjeleníthető legyen, mert ahhoz mindenképpen szükséges egy reklámhordozó vagy információs lap elhelyezése is az eszköz felszínére. Tehát az alperesi eszköz hordozótestének felső felülete nem azonos a bemutatófelülettel. Nem valósul meg az 1. igénypont d) jellemzője sem, mert az alperesi eszköznek egyetlen, egységes felülettel bíró hordozóteste van, aminek görbült felületét nem lehet egymástól jól elkülöníthető részekre osztani.

Az e) jellemző szerinti sík, vagy lényegében sík felület esetében ugyancsak az alperesi érvelést osztva rámutatott, hogy a sérelmezett eszköz ilyennel nem rendelkezik, mivel benne a felület négyzetrácsosan áttört, ami nem tekinthető ekvivalensnek a szabadalom szerinti megoldással. A perbeli igénypontok szigorú geometriai fogalmakkal jellemzik a felületeket, azok egymáshoz és a töltőpisztolyhoz való viszonyát, nem lehet nekik olyan jelentést tulajdonítani, mintha csupán iránymutatást adnának szakember számára a találmány meghatározásához, azaz a szöveget bezáró, él mentén megosztott sík felület nem vonatkozhat egy megosztás nélküli, görbült felületre, amelynél a 11. igénypont szerinti párhuzamosság sem értelmezhető. Az oltalmi kört a szabadalmas szűkítette le, ezért sem lehet az e) jellemzőnek olyan bővítő jelentést tulajdonítani, hogy a mereven összefüggő felület bármilyen más, különösen áttört vagy perforált felülettel helyettesíthető. Emellett az alperesi megoldás legalább három szempontból előnyösebb, ugyanis csökkenthető az eszköz súlya, ami egyúttal anyagtakarékosságot is szolgál, de merevít és az átfűzés lehetőségével könnyebb kezelést biztosít. Az ee) jellemzőt megtestesítő felületi közös érintkezési vonal sem található meg az N...ben, mert a felülete egységesen ívelt, ezért egymással szöveget bezáró síkokról, azaz az f) jellemzőről sem lehet szó. Nem olvashatók rá az N...re a g), illetve gg) jellemzők sem, mert a bemutatófelület nem értelmezhető a hordozótest felső felszínéként, hanem az az igénypontban nem említett, de a leírásban szereplő, illetve a 4a. ábrán szemléltetett reklámhordozó és/vagy információs lap (címke). Az alperesi eszközben a bemutatófelület alulról simul rá az ívelt műanyag fedlapra és nem oszlik két részre, nincs szó felületek találkozásáról.

A 11. igénypont c) és d) jellemzője szintén nem állapítható meg, mivel a görbült bemutatófelület nem helyettesíthető két olyan egyenessel, amely a kettős párhuzamosság kritériumát kielégíthetné. Az alperesi termékmintákon látható, hogy a bemutatófelületnek még a két szélső szakasza sem párhuzamos a pisztolycsővel, illetve a pisztolyfejfel, hanem egymással tompább szöveget zárnak be.

Kitért rá, hogy ekvivalenciáról akkor van szó, ha egy ismert megoldás, ismert elemét olyan, ismert elemmel helyettesítik, ami ismerten alkalmas az érintett elem által ellátott funkció betöltésére és a helyettesítés nem jár a szakember számára meglepő, új hatással. A szabadalom szerinti megoldás műszaki funkciója az, hogy reklámhordozó felületet biztosítson. Ezt úgy látja el, hogy a bemutatófelület első és második részre van osztva, amelyek az első- és második hordozótestrészek felső felületén egymással szöget bezáró módon helyezkednek el, miáltal kihasználva a pisztoly megfogó részének teljes felső felületét a technika állásához képest megnövelt reklám- és információhordozó felületet biztosít. Az N... áttört felületű hordozótestének a merevítés, az anyagtakarékosság biztosítása és a reklámhordozó alátámasztása a műszaki funkciója. A kialakítás íves, vagyis nincs egymással határozott szöget bezáró első- és második felületrész. Tehát a reklámhordozó felületet nem ugyanolyan módon, nem ekvivalensen biztosítja a két megoldás. Mindössze a technika állásához képest jelentősen megnövelt reklám- és információhordozó felület valósul meg az alperesi eszközben, de alapvetően eltérő eredménnyel, mert míg a szabadalomban egyszerre két, fizikai és geometriai értelemben is élesen elhatárolt információ jeleníthető meg, az alperesi megoldásnál az egységes kialakítás ilyen elhatárolást nem enged. Minderre tekintettel az elsőfokú bíróság a szabadalombitorlást nem találta megállapíthatónak, ezért a keresetet elutasította.

A döntéssel szemben a felperes élt fellebbezéssel, ami elsődlegesen az ítélet megváltoztatására és a szabadalombitorlás megállapítására, másodlagosan a határozat hatályon kívül helyezésére irányult.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a szabadalmi igénypontokat az Szt. 24. § (1) bekezdésével ellentétesen értelmezte, ugyanis az 1. igénypont c) jellemzője szerinti bemutatófelületet a reklámhordozó és/vagy információs lapnak feleltette meg. Azonban az F/12. jelű rajzból világosan kitűnik, hogy a bemutatófelület a hordozótestnek a felső felülete, míg a reklámhordozó és/vagy információs lap, amire egyébként az igénypontok nem tartalmazznak megkötést a bemutatófelületre kerülő különálló elem, így a lap eltérő kialakítása közömbös a bitorlás szempontjából. Ennek alátámasztására csatolta a szabadalmi irat 8. oldalát és hivatkozott a leírás 4. oldal 1. oszlop 13-19, 2. oszlop 45-53., illetve 5. oldal 21-29. soraira. Az ekvivalencia kapcsán kiemelte, hogy a joggyakorlatban már korábban is megjelent az egyenértékű helyettesítés lehetősége. Sérlemzte, hogy a lényegében sík felület esetében az Szt. 24. § (3) vagy (4) bekezdése nem került alkalmazásra, és így az igénypont a szó szerinti értelmezésre korlátozódott. Téves ítéleti megállapításnak találta, hogy a két dimenziós sík felületnek a görbült felület az ellentéte. Az N... hordozótestének felső felületrészei egy-egy síkban fekszenek, ez a ráfektetett papírlappal illusztrálásra is került. Tehát mindkét bemutatófelület-rész sík. Minthogy az áttört felületnek a folytonos az ellentét-párja, de az igénypontok nem fogalmazzak meg ilyen kritériumot helytelen volt a felületek ilyen szempontú összehasonlítása, és nem értett egyet a felsorolt előnyökkel sem. Ezért az oltalom mindkét felületre kiterjed, ami egyébként a szabadalom 3. ábráján látható kiviteli alakból is levezethető. Megállapíthatónak találta továbbá, hogy noha az N... hordozótestének sík felületrészei ténylegesen nem találkoznak egymással, de az általuk meghatározott két sík találkozik és szöget zárnak be. Úgy értékelte, hogy a közös fizikai érintkezési vonal elhagyása a találmány kézenfekvő, új hatást nem eredményező módosítása, ami az oltalom megkerülését szolgálja. Megítélése szerint tévesen értelmezte a törvényszék, hogy a korlátozás utáni oltalom az Szt. 24. § (3) és (4) bekezdésével sem terjeszthető ki az eredeti oltalmi körre, mert ez csak akkor érvényesül, ha a korlátozás a technika állásától való elhatárolást szolgálta, azonban az adott esetben a cél az igényponti megszövegezésnek a leírás kiviteli alakjaival való összhangba hozása volt. Ezért vizsgálni kellett volna, hogy a fizikai találkozási vonal helyett megvalósuló „kiterjesztett találkozási vonal”, vagyis a síkok találkozási vonalai beleesnek-e az Szt. felhívott rendelkezési szerinti méltányos oltalmi körbe és álláspontja szerint ez megállapítható.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását indítványozta, annak helyes indokaira hivatkozva. Fenntartva jogi álláspontját részletesen kifejtette a felperes más szavakkal és megközelítésben lényegében megismételt korábbi hivatkozásait vitató érveit.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást kellő mélységben feltárta, abból jogszabálysértés nélkül, a bizonyítékok helyes mérlegelésével, a jogszabályok megfelelő alkalmazásával jutott arra a következtetésre, hogy az alperesi N... nem sérti a felperes perbeli szabadalmához fűződő kizárólagos jogait. Döntésével és indokaival a másodfokú bíróság egyetértett, az indokok szükségtelen megismétlése nélkül a fellebbezésben kifejtettek tekintettel a következőket hangsúlyozza.

Az Szt. 24. § (1) bekezdése értelmében a szabadalmi oltalom terjedelmét az igénypontok határozzák meg. Az igénypontokat a leírás és a rajzok alapján kell értelmezni.

A (2) bekezdés szerint a szabadalmi oltalom az olyan termékre vagy eljárásra terjed ki, amelyben az igénypont összes jellemzője megvalósul.

A (3) bekezdés előírja, hogy az igénypontok tartalmát nem lehet kizárólag szó szerinti értelmükre korlátozni; az igénypontoknak azonban olyan jelentést sem lehet tulajdonítani, mintha azok csupán iránymutatást adnának szakember számára az oltalmazni kívánt találmány meghatározásához.

A (4) bekezdés akként rendelkezik, hogy annak megállapításakor, hogy a szabadalmi oltalom kiterjed-e valamely termékre vagy eljárásra, megfelelően figyelembe kell venni a terméknek vagy az eljárásnak az igénypontban foglaltakkal egyenértékű jellemzőit is.

Az elsőfokú bíróság a fenti szabályokat betartva, megfelelően értelmezve és helyesen alkalmazva állapította meg a perbeli szabadalmi oltalom terjedelmét és helyesen értékelte úgy, hogy az igényponti jellemzők nem olvashatók rá maradéktalanul az alperesi eszközre. A másodfokú bíróság nem osztotta azt a felperesi érvelést, miszerint az ítélet a bemutatófelületet a reklámhordozó és/vagy információs lappal azonosítja, azt azonban helyesen hangsúlyozza a fellebbezés, hogy a kettő két külön eleme az eszköznek. A 3. ábra alapján egyértelmű, hogy az 1. igénypont c) jellemzőjében körülírt bemutatófelületet a hordozótest felső keretének alsó peremével egy magasságban lévő egybefüggő 4a és 4b sík felületek alkotják oly módon, hogy hozzá fölötte még legalább a 4. ábra szerinti átlátszó fedél is csatlakoztatható legyen. A felperesi kialakítás tehát rendelkezik valódi, összefüggő felülettel, ami lehetővé teszi, hogy a reklámot vagy az információt már közvetlenül a bemutató felületeken elhelyezzék, de nem zárja ki annak a lehetőségét sem, hogy a felület és a fedél közé a 4a. ábra szerinti információt vagy reklámot tartalmazó külön lap kerüljön beillesztésre. Az N... felső kerete által körülhatárolt ilyen folytonos felület nincs, helyette egy négyzetrácsosan áttört szerkezeti elem található, ami sokkal inkább a rá helyezendő információs lap, illetve fedél alátámasztásának célját szolgálja. Az utóbbi eszköznél nem kivitelezhető a reklámnak vagy az információnak magán a felületen való megjelenítése, mivel erre a négyzetrács tetején található keskeny felületek alkalmatlanok. Az alperesi eszköz csak egy plusz elemmel, nevezetesen a reklámot hordozó lappal tudja ezt biztosítani, ami azonban nem rásimul egyenletesen a felületre, mint a felperesi találmányban, hanem a rács tetején támaszkodik.

Nem látta alkalmazhatónak a másodfokú bíróság a lényegében sík felület kapcsán az ekvivalencia szabályát. Az 1. igénypont e) jellemzőjében meghatározott sík vagy lényegében sík jellemző olyan felületet jelöl, aminek minden pontja azonos síkban van, ennek tulajdonképpen a teljesen sima, egyenes felszín felel meg. Az alperesi eszközben a rácsos, tördelt kialakítású, ívelt szerkezet ezzel nem azonosítható vagy helyettesíthető, mert a fellebbezéssel ellentétben a felület részek a görbület folytán nem egy síkban helyezkednek el és ez a ráfektetett papírlappal is kimutatható. Sík vagy

lényegében sík felületek hiányában nem olvasható rá az N...re a felület síkok közös érintkezési vonal mentén, szöget bezáró módon való találkozása sem, azaz nem valósul meg az 1. igénypont ee), f), g) és gg) jellemzője sem, és ez még akkor sem lenne megállapítható, ha képzeletben a rácsszerkezet kitöltenénk, mert az így keletkező felület sem felelne meg az előbbi kritériumoknak, hiszen egyetlen egybefüggő, görbült felület jönne létre. A másodfokú bíróság a törvényszékkel egyetértve osztotta, hogy a korlátozás utáni oltalom az Szt. 24. § (3) és (4) bekezdései alapján nem terjeszthető ki az eredeti oltalmi körre, a korlátozás az ekvivalencia elvével nem kerülhető meg, az oltalmi kör nem tágítható ki. Adott esetben a korlátozás célja az igénypont és a leírás összehangolása volt, ami azon keresztül volt megvalósítható, hogy a szabadalmas bevezette az 1. igénypontba a szűkítő tartalmú ee) és gg) pontokat, ezért a bitorlási perben azt kellett értékelni, hogy az így meghatározott oltalmi kört sérti-e az alperesi eszköz. A kifejtettekéből kitűnik, hogy az N-eszközre több igényponti jellemző sem olvasható rá, tehát a reklámhordozó felületet nem ugyanolyan módon, nem ekvivalensen biztosítja a két megoldás. Ezért a felperes kereste nem foghatott helyt, azt megalapozottan utasította el az elsőfokú bíróság.

Mindezeket értékelve a Fővárosi Ítéltábla sem a döntés hatályon kívül helyezésére, sem megváltoztatására nem látott okot, ezért a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét indokaival egyetértve helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte az alperes másodfokú eljárással felmerült perköltségének megfizetésére, amelynek keretében a 24/2004. (VI. 30.) IM rendelet 2. § (3) bekezdése, valamint 5. §-a alapján mérlegeléssel, az elvégzett tevékenységgel és az ügy súlyával arányban állóan megállapított szabadalmi ügyvivői munkadíj megfizetésére kötelezte a felperest.

Budapest, 2015. március 19.

. Lesenyei Terézia s.k.

a tanács elnöke

Dr. Pullai Ágnes s.k.
előadó bíró

Dr. Békefiné dr. Mózsik Tímea s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: